

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

2 de actionibus obligationis verboru[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

facit, hoc enim agit in stipulationibus, ut quis cautior sit & fecerit, interposita stipulatione. *Ulpianus in l. 1. §. communis sunt, de praetoria stip. P.* Sic enim oritur in actio personalis.

De Actionibus obligationis verborum.

C A P. 2.

- 1 *Actiones vim obligationum ostendunt.*
- 2 *In actione stipulationis res num certa vel incerta perpenditur, & quae stipulationes certa, vel incerta.*
- 3 *Certi conditio pro certa, pro incerta ex stipulatu actio.*
- 4 *Incerta res hic, quomodo accipienda.*
- 5 *Actio hac ex stipulatione, pro quibus, & quibus datur: & contra quos.*
- 6 *Quando ex stipulatione agi potest, & quando ex forma.*
- 7 *Quod interest, venit in stipulationem, post moram.*
- 8 *Stipulatio contractus, si recti iuris.*
- 9 *Poenam solvendo quando liberatur promissor, eodem.*
- 10 *Fructus quando ex stipulatione rei petiti solvantur.*
- 11 *Stipulationum fo. male, & pacta observari debent. Et quae clausulae obsequari debent. eod.*
- 12 *Stipulationum alia parte, alia sub conditione, alia in diem sunt. De earum effectu, eod.*
- 13 *Facienda stipulationes quomodo examinanda.*
- 14 *Dandi stipulationes, quomodo producant effectum.*
- 15 *Stipulationum alia dividuntur, alia in diem dividuntur.*

1 **A**ctiones vim inesse conventionibus indicant, & propter illas vinculum quoque firmatum fuisse apparet. *Si quis, inquit Cicero, quod stipondit, qua in re verbo uno se obligavit, id non facit, manura iudicio sine ulla religione iudicis condemnatur. pro Caccina, paulo post principium.*

2 **I**n actione itaque res primum perpendenda, quae in stipulationem veniunt, ex quibus certa vel incerta sit stipulatio. Certa dicitur stipulatio, quando id quod in eam deductum est, quid, quale, quantumve constat: & contra, incerta, si non appareat quid, quale, quantum. *In stipulationum quaedam 74. & l. ubi autem, 75. de verbor. oblig. fu. in l. certum, de reb. cred. P.* Lucet et quoque sunt stipulationes, vel ratione futuri temporis, ad quod referuntur: ut, promittis mihi in annos singulos quoad vitam, *l. si Stichum aut Pamphilum, de verbor. oblig. quammis eum moriendum esse certissimum sit, mortis tamen dies incertus est, l. de condit. & demonstrat. P.* aut ratione quantitatis: ut, promittis te mihi pecuniam credituram: petam enim si non credas quanti mea intererit. *l. si poenam stipulatus fuero, 58. de verborum obligat. & Si vim certa res in stipulationem venit, datur certi conditio specialis, ex stipulatione: si autem incerta, ex stipulatu, si non fiat, vel si non datur, quod convenit: vel si aliter fiat, vel contra quam fieri oportuit. §. 1. de verbor. oblig. & Incerta propterea hic accipitur, non quidem omnino incerta ex genere suo toto, quod definitur non possit: nam eius generis stipulationes inutiles omnino sunt, sed tantum ea hic incerta dico ratione speciei, in qua quamvis quid, quale, quantumve contingat, non apparet statim: declaratari & apparere postea tamen possit. *Ut si quis bonivim Campani amphoras decem stipuletur, vel quid simile, l. in stipulatus, 115. l. i. tit. 9. 3. de verbor. oblig. ut fructum proventus, l. ubi autem §. fundi, de verbor. oblig. & ea quae in faciendo consistunt, d. l. ubi autem & l. quoties, & l. stipulatio ista, de verbor. oblig.**

3 **I**n summa actio datur, si contra fidem datam fiat, vel si fiat aliter quam promissum sit, quod pluribus exemplis fulissime in titulo de verborum obligationibus explicatur. Datur ei qui sibi stipulatur, non absentem, cui stipulatio ab alio quam procuratore, vel seruo facta est. *l. si stipulatus, 116. §. Chrysegonus de verbor. oblig. l. si §. fin. eod. tit. 3. C. de contrah. stipul. in l. si vero, 8. de constitut. pecun. a. l. 13. P. tit. 5. l. quod stipulatus, 10. de solut. lib. 46. P. tit. 3. Et si quis sibi & Titio stipulatus est, sibi non Titio actio competit, *Paul. d. filius, in §. Vip. l. quod unq. 45. in princip. & §. fin. de verbor. oblig. ex stipulatione filii familias actio quaeritur patri, habita ratione temporis quo filius contra sit: quamvis postea fuerit emancipatus, cum in stipulationibus inspicimus tempus quo contractus, quod ad acquisitionem paternam pertinet, si vires accipiat eo tempore stipulatio, *l. si filius familias, 78. de verbor. oblig. non quando tempore emancipationis vires capit, ut in illa, quantam pecuniam Titio credidero, l. quidam cum filium, 132. §. si de verbor. oblig. quae omnia & conveniunt in serui stipulatione observate, qui stipulatio extra factam domino quaerit actionem, *l. fin. de stipul. seruorum, P. l. quae legata, 18. de reg. iur. §. sine autem, de stip. seruor.****

ut procurator domino vilem. *l. si procurator, 79. de verbor. obligat. P.* Heredes & contra heredes contractum datur etiam actio ex stipulatione, si facti & realis sit, *l. stipulatio ista, 38. in princip. & sicut autem, & §. sed si quis, de verbor. oblig. P. l. si ita stipulatus, 92. eod. l. videris, 13. de contrah. stip. C.* non etiam si personalis: nisi de herede nominatim caveatur. *§. at si ita, de verbor. oblig. d. l. stipulatio ista, §. quis ita, & l. eum qui, 56. §. quis ita, de verbor. oblig.*

4 **Q**ui agere vult vult, expectare tempus quo agi potest, & §. omnis de verbor. oblig. l. eum qui calendis, & l. qui hoc anno cum sim. eo. tit. in P. & petere loco debito, & destinato solutioni non alibi, l. 1. & 2. §. fin. de eo quod cert. loc. P. alioquin plus tempore & loco peteretur. *§. plus autem, & §. loco plus, de actio. c. 1. de plus petis. ap. Gregor.* Sicut & contra, minus soluitur, quando non suo tempore, & loco soluitur: quare ratione eius quod interest alibi peti vel solui, quam ubi placuerit, prodita est arbitraria actio utilis. *d. l. 1. §. fin. & l. 2. de eo quod cert. loc. Et datur quidem in bonae fidei iudiciis actio ex eo contractu quo convenit certo loco praestari, veluti ex emptione, & locacione, si in his placuerit id ipsum, sed si stipulatio interuenit, ex stipulatu dabitur actio quod certo loco. *In bonae fidei iudiciis, de eo quod cert. loc. & Venit & in stipulatione quantum mea interest, si dem non fuisse impletam stipulationis, post moram. *l. si poenam, 68. l. quoties, §. l. cum stipulatus, 113. §. fin. & l. si fundum certa die, 114. l. si ita quis promissus, 135. §. ea lege, de verbor. oblig. P. l. si quis ab alio, 137. §. fin. de re iud. P. l. si quis in sua voc. non. ser. lib. 3. P. tit. 6. Si tamen poena adiecta fuisset, de ea primum agenda esset, d. l. quoties, 81. de verbor. oblig. & l. qui Rome, 122. §. Flavius Hermus, eo. & eius praestacione liberabitur, qui promissus: quia sola poena in stipulatione est. *l. obligationum fere, 43. §. si ita, & §. sed si naum, de verbor. oblig. l. 4. §. Labeo ait, de doli exceptio. lib. 44. P. tit. 4. nisi si quid aliud dictum sit, quod palam exprimi debet.****

5 **V**ipote si existit contractu hoc stricti iuris, *l. quicquid adstringens, de verbor. oblig. P.* vel nisi poena pro solutione facienda debiti adiecta: nam tunc debetur semper debitum, sed mora facta solvendi die dicta, poena ultra debetur. *l. traiecit, 2. de actio. P.* Et datur stipulationes censentur, & vna alteram non censetur novare, *ut in l. cum stipulatus fuero, 90. de verbor. oblig. P. iuncta l. obligationum fere, §. fin. de act. in P. Qui vacuum sibi possessionem tradi stipulatus est in venditione, fructus ex stipulatione petere non poterit, quamvis ex emto consequatur. *l. 3. §. si emtor, de actio. emt. lib. 19. P. tit. 1. Sic & Paulus respondit, in l. videamus, 38. §. si actionem, de usur. lib. 22. P. tit. 1. Si actionem, inquit, habeam ad id consequendum, quod mecum non fuit, veluti ex stipulatu fructus non consequar, etiam si mora facta sit, nisi acceptum sit iudicium, & post acceptum.* *Ulpianus tamen eum qui stipulatus sit rem dari & vacuum possessionem tradi, fructus postea captos, in certacione ex stipulatu petere posse tradit, & partus, *Ulpianus l. 4. de usur. in P. quia qui vacuum possessionem tradi promiserit, non nudam factum stipulatur, sed etiam bonorum, l. in consuetionalibus, 53. §. si de verbor. oblig. id est praestari rem in eo statu quo erat, cum stipulatio facta est: unde recte accessiones quae postea aduenierint, petentur.***

6 **P**erpetuo tamen observanda sunt conceptiones stipulationum, & quae in illis placita fuerint: quia contractantes illis formam dant ut praetoris, praetor. *d. l. in consuetionalibus, l. 1. §. si conuenis, de post. in P. l. 1. de pact. in P.* Et clausulae nominatim appositae, sequenda sunt. Et plerumque in praefationibus conuenta censentur in stipulationibus repetita. *l. Titia quae ex alio, 134. §. 1. de verbor. oblig. Sed & doli clausula generalis ad ea quae nominatim cautata non sunt pertinet, *l. stipulatus omnia commodissimum, 53. §. si de verbor. oblig. nec solum ad ea quae per se ante defuncta, quae ex propria definitione intelligenda sunt. *l. doli clausula, 119. & l. si ita quis, 153. §. fin. eo. tit. de verbor. oblig.***

7 **I**n actione, vel agendi tempore, tursum alia diuisio seu distinctio obligationis verborum observanda est: ut aliae pure sint stipulationes, aut in diem, aut sub conditione fiunt. *§. omnis, de verbor. oblig. P. l. obligationum fere, de act. in P.* Quod pure stipulatione concipitur, statim peti potest, *d. §. omnis, l. eum qui calendis, 41. §. si de verbor. oblig. P.* cum aliquo tamen temperamento: non enim venire debet creditor cum sacco paratus. *l. quod dicimus, de solutio. P. l. in omnibus, de reg. iur.* Nisi etiam locus adiectus stipulationi, spatium temporis inducat, *d. l. eum qui, §. fin.* nam adiectio loci quo dandum sit, tempus tacite inducit quod expectandum est, donec eo venire possit arbitrato iudicis, id est, boni viri decernendum, qui aestimet, quanto tempore bonus pater familias efficere possit id quod aliquis se factum promissit. *l. interdum, 171. l. continuus, 137. §. cum ita, de verbor. oblig. §. loca. eo. tit. ap. Instum. Sic & si ex diuisione*

1. c. ali quis vel plures Capuz dare promiseriat, ex persona cuiusque ratio temporis habebitur, *Leandem rem, 9. §. si. de duob. reis, lib. 45. P. tit. 2. & vocabitur hæc conditio taciti temporis, l. si testamento, 50. §. questum. de fideiussor. lib. 46. P. tit. 1.*

- 12 ¶ Eadem ¶ in faciendõ obseruanda, vt tempus puræ quantum stipulationis expectandum sit, quo opus perfici possit. Et modus adhibendus est secundum rationem diligentis ædificatoris, & temporum locorumque. Item si non incoetur opus, id tantum æstimatur, quod in illo intervallo effici possit, transactoque tempore quo opus consummari oportuerit, si postea ædificetur, liberatur reus: sicuti liberatur qui se daturum sponsondit, si quando tradiderit, *Fenuleius in l. continuus, 137. §. item qui iniuriam, de verb. oblig. & nisi lis contestata sit, l. si in solam, eo. tit. P. & mora commissa. ¶ Nam ¶ qui fundum dari stipulatur, vel hominem, non poterit continuo agere, nisi tantum spatium præterierit, quo traditio fieri possit, §. si. de inuti. stipul. l. si ita stipulatus, 14. §. l. & id. eo. l. 15. l. ex sumo, 208. §. fin. de verbo. oblig. Verumtamen ubi iam cœperit mora faciendæ insulæ fieri, tunc agetur, diesque obligationis cedit. l. stipulationes non diuiduntur, 72. §. fin. de verb. oblig. Si in diem potest, §. omnis, de verb. oblig. l. cum qui calendis, 41. §. l. centesimis, 46. l. qui hoc anno, eo. tit. P. quia dies in gratiam promissoris appobita est, d. l. cum qui, 41. §. fin. l. cum tempus 17. de regu. iur. in P. l. quod in diem, de solat. in P. Et ideo medio tempore soluere quidem, si velit, potest, sed non cogitur: neque ea die vel mensē quo dari stipulatus est, tota namque dies & mensis arbitrio debitoris tribui debet. d. §. omnis stipulatio, de verb. oblig. §. qui hoc anno, de inutil. stipul. l. qui hoc anno, 42. l. veluti, 17. §. fin. l. que quis, 99. §. fin. l. cum qui certum, 138. de verb. oblig. Quo fit vt stipulatio faciendi in diem concepra, non committatur nisi transacta die, quæ is antea cõstet intra breue residuū tempus impleri nõ posse promissionem, l. in solam, 124. l. in illa stipulatione, S. d. l. veluti, 27. §. si. de verb. oblig. Conditiones de futuro euentum expectant ad actionem proponendam, & ex conditionali stipulatione tantum spes est debitum iri, & ea in heredes transmittitur, si priusquam exstet conditio mors contigerit stipulantis. §. ex conditionali, de verb. oblig. l. is cui, l. 4. de act. in P. Si in præteritum vel præsens fuerit collata conditio, aut statim in firmant obligationem, aut omnino nõ defertunt, §. conditio, de verb. oblig. l. conditio, 100. eo. P. Ex his mora perperaditur & interitus periculum. Sic enim respondit Pompon. in l. si ex legati causa, 23. de verb. oblig. faciunt, l. cum filius familias eo. tit. l. quod re, si cert. petat. Si ex legati causa, vel ex stipulatu hominem certum mihi debeas, non aliter post mortem eius teneberis mihi, quam si per te steterit, quominus vivo eo, eum mihi davis. Quod ita fit, si aut interpellatus non de disti. aut occidisti eum. Porro de mora iam lib. superiore copiose egimus, supra lib. de generali conuenio. cap. 14. lib. 2. nec repetere dicta expedit.*
- 14 ¶ Conuenit ¶ & in actione proponenda obligationis verba expendere, num illæ diuiduæ vel indiuiduæ sint obligatione vel solutione, & quæ potius præstationem recipiunt, quæ non, vt explicat Paulus, in l. 2. §. & harum, §. §. Cato, de verb. oblig. & Vlpian. in l. in executione, 85. cum suis §. a quibus quis cognoscat quando diuisum, vel coniunctum polsiat agere heredes vel correi. Tractauimus & nos alibi diuidui & indiuidui strictim distinctionem, diximus in rebus, titulo de communium rerum diuisione, lib. 5. c. 2.

De Fideiussoribus. Cap. 3.

Institutio. Lib. 3. tit. 21. Lib. 8. C. tit. 41. Lib. 46. P. tit. 1. Lib. 3. Decretal. 22.

- 1 Fideiussio, accessorius contractus verbis fit.
- 2 Fideiubere quid.
- 3 Fideiussoris comes miseria. eod.
- 4 Fideiussor in maiorem summam, vel diuorem, quam sit obligatio principalis non tenetur.
- 5 Fideiubens pro eo qui non potest contrahere tenetur, tanquam ex proprio debito.
- 6 Fideiussoris nomen continet mandatores, sponsores, constituentes, expromissores, ad promissores, correos. Fideiussor proprie quis sit, eod. Mandatores qui dicantur, eod. Sponsores quis dicantur, eod. Vti actio, est actio efficax, eod.
- 7 Constituens quis dicatur.

- 8 Expromissor quis.
- 9 Adpromissor quis.
- 10 Correi qui.
- 11 Fideiussores principales, & subsidiarii.
- 12 Obfides qui.
- 13 Prædes.
- 14 Vades qui, eod.
- 15 Vadiumnum quid.
- 16 Cautions de seymesines quid, eod.
- 17 Auctor quis.
- 18 Confirmator quis.
- 19 Fideiussor pro quibus fieri potest.
- 20 Fideiussor criminalibus negotiis in quantum accedat, eod.
- 21 Fideiussor & pro parte, & pro toto debito accipitur: & pro fideiussore, & pro omni obligatione: & pro præsentis & futuro. Megaleas dux Philippi, eod.
- 22 Fideiussor non accipitur a meretrice, quæ meretriciam vitam pollicetur, pro debito impossibili, pro factio indiuiduo.
- 23 Pro dote reddenda.
- 24 Factum alienum in quantum quis efficaciter promittere potest, eodem.
- 25 Fideiubere qui possunt.
- 26 Fideiussor idoneus quis.
- 27 Fideiubere miles num possit.
- 28 Et ecclesiastica persona.
- 29 Qui non habet bona in loco ubi fideiubendum.
- 30 Mulieres. Velleianum Senatusconsultum in quibus mulieribus subuenit, in quibus non. & quod Tholoja non seruetur, eod.
- 31 Fideiussores dare promittens, ubi, & quos dare tenetur, eod.
- 32 Serui, filii familias.
- 33 Fideiussores non idonei ratione male fidei.
- 34 Fideiussores repelluntur ob malam fidem, & vitia.
- 35 Fideiussores pro quibus obligari nequeunt.
- 36 Fideiussor minoris num restituatur in integrum restituo minore.
- 37 Aqua & igni interdictio num accedat fideiussor.
- 38 Fideiubendi forma legitima.
- 39 Curatorum se fieri aut dari promittens, fideiussor non est, & ad quid tenetur, eod.
- 40 Fideiussio de sistendo vel exhibendo duplex.
- 41 Fideiubens sub conditione quando obligetur.
- 42 Fideiussio quibus verbis fiat.
- 43 Fideiubendi formula ex Platone.
- 44 Fideiussio naturam induit contractus cui accedit.
- 45 Fideiussores stipulationum iudicialium.
- 46 Fideiussoris accipiendi causa.

Stipulationum, ¶ vt diximus, quædam principales sunt, quædam aliis contractibus accedunt, & eos firmiores reddunt. Sed maxime illæ per quas aliae per se non obligantur, & fidem suam obstringunt, & re promittunt: satis enim datum creditori videtur per re promissionem. l. satis dationis, 61. de verb. signif. Fuit autem per stipulationem fideiussiones, quibus fatidatur etiam, §. si quis autem, de fideiuss. l. Græce, eod. tit. P. l. blandius, C. eod. §. 1. eod. tit. apud Iustin.

¶ Neque ¶ aliud est fideiubere, quam pro alio alterius obligatione fidem suam obstringere: & fideiussor est, qui alieno nomine obligatur, l. 1. §. qui autem, & §. sed aut proprio, de act. §. 1. de fideiuss. pro se enim fideiubere nemo dicitur nec potest, l. heres a debitor, 12. §. seruo, & §. retro, de fideiuss. P. ita vt recte Thales vnus ex septem habitus sapientibus dixit, idque exaratum in templo Apollinis: Comitem aris alieni, & sponsois esse miseriam. Plato in Carm. vt & Salomon: Fili mi, si sponsonderis pro amico tuo, desisti apud extraneum animam tuam, illaqueatus es verbis oris tui, & captus propriis sermonibus tuis: fac ergo quod dico, fili mi, & temetipsum libera: quia incedisti in manum proximi tui, discurrere festina, iustitiam amicum, & c. Prou. c. 6. Et alibi, Prou. c. 12. nõis esse cum illis qui desunt animas suas: & qui vades se offerunt pro debitis. ¶ Et ¶ proinde de fideiussio accessoria dicitur obligationibus aliis, & sine illis esse non poterit, l. qui contra, 12. & l. fideiussor, 17. de fideiuss. P. §. fideiussores, eod. tit. apud Iustin. Et eiusdem nature erit cum illis principalibus. Nec fideiussor in diuorem naturam quam fuerit obligatus debitor pro quo intercedit, obstrigitur: quanquam ob-